

Elia — Isa Dimy

Ny Fanginana Ara-paminaniana

Jeff Pippenger

2023-10-03

Rehefa niantsoan'i Ahaba ny Isiraely rehetra ho any Karmela Elia, dia naneho mialoha izany ny fitondran'Andriamanitra ny fiangonana hivoaka avy ao amin'ny Vanim-potoana Maizina tamin'ny 1798, rehefa afaka telo taona sy tapany nisian'ny fanenjarahana, ary ny fitarihany azy ireo ho any amin'ny 1844 ary aorian'izany ho any amin'ny 1863. Ireo daty telo ireo no famantarana telo farany ao amin'ny rafitry ny “fito heny”, araka izay napetrak'i Isaia ao amin'ny toko fahafito.

Ny tantara iray ihany tamin'ny 1798, 1844, ary 1863 dia efa naseho mialoha koa, rehefa nitarika ny zanak'Isiraely hiala tamin'ny fanandevozan'i Egipta ho any an-tendrombohitra Sinay i Mosesy. Ny tantaran'ny anjely voalohany sy faharoa dia maneho ny fihetsiketsehana Millerita, izay nanomboka tamin'ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798 ka nitohy mandra-pahatongan'ilay fihetsiketsehana ho fiangonana tamin'ny 1863. Elia sy Mosesy no vavolombelona roa lehibe indrindra amin'ny tantara Millerita, ary izy ireo koa no vavolombelona roa lehibe indrindra ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy mandritra ny tantaran'ny anjely fahatelo.

Ny hetsika Millerita no manamarika ny fiandohan'ny filazantsara mandrakizay ao amin'ny Apokalypsy faha-14, ary ny Future for America no manamarika ny fiasarany. Eo anelanelan'ny hetsika fiandohan'ny Millerita sy ny hetsika fiasarana no ahitantsika ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito. Araka ny voalazan'ireo mpahay tantaran'ny fiangonana Advantista, tamin'ny taona 1856 dia niditra tao amin'ny toetry ny Laodikia ny sisa tamin'ny hetsika Millerita, ka izany no namarana ny vanim-potoana Filadelfiana izay nisolo tena ny taona 1798 ka hatramin'ny 1856.

Tao amin'ny lahatsoratra teo aloha dia nasehontsika fa ny tsindrimandry dia nampifanaraka ny fahadisoam-panantenana tamin'ny fiampitana ny Ranomasina Mena amin'ilay fahadisoam-panantenana lehibe tamin'ny 1844. Tamin'izany teboka izany dia tonga tao amin'ny tantaran'i Mosesy ny fizahan-toetra ny Sabata, araka ny asehon'ny mana. Amin'io teboka ara-paminaniana io ihany, ny fahazavana izay tonga avy tao amin'ny Efitra Masina Indrindra dia nanomboka dingan'ny fizahan-toetra sy fanadiovana, miainga amin'ny Sabata, ho an'ireo izay efa niampita ny ranomasina ka niditra tamin'ny finoana ho ao amin'ny Efitra Masina Indrindra. Ny dingan'ny fizahan-toetra izay nialoha ny 1844 dia nanomboka tao amin'ny tantaran'i Mosesy tamin'ny nahaterahany, ary ho an'ny Millerita tamin'ny 1798, niaraka tamin'ny fitomboan'ny fahalalana izay nolazain'i Daniela fa hamokatra dingam-pizahan-toetra telo sosona izay nitarika ho amin'ny fitsarana.

Maro no hodiova sy hampahafotsiana ary hotsapaina; fa ny ratsy fanahy kosa mbola hanao ratsy ihany; ary tsy hisy amin'ny ratsy fanahy hahafantatra; fa ny hendry no hahafantatra.

Daniela 12:10.

Ny fanombohan'ny fitsarana tamin'ny 22 Oktobra 1844 dia naseho mialoha tamin'ny alalan'ny fitsarana an'i Farao, izay nanomboka tamin'ny lahimatoa tany Egipta ka nifarana tao amin'ny ranomasin'i Mena. Raha vantany vao niditra tamin'ny finoana tao amin'ny Toerana Masina Indrindra ny hendry, na niampita namakivaky ny Ranomasina Mena, dia nitohy nihoatra ny 1844 ilay fizahan-toetra izay efa natomboka tamin'ny fotoanan'ny farany tamin'ny 1798. Ao amin'ny tantaran'i Mosesy, izany dia naseho tamin'ny fizahan-toetra folo, izay tsy nahatafitra an'Isiraely tamin'ny dingana rehetra. Ny farany tamin'ireo fizahan-toetra folo dia tamin'ny fotoana nandinihan'ireo mpisafo tany roa ambin'ny folo ny Tany Nampanantenaina. Ny fizahan-toetra voalohany tao amin'ny tantaran'i Mosesy dia ny fizahan-toetra momba ny mana, izay maneho ny Sabata; ary ho an'ny Millerita, ny Sabata no voatondro ho fizahan-toetra voalohany taorian'ny 22 Oktobra 1844. Koa satria ny Sabata no fizahan-toetra voalohany ao amin'ireo tantara mifanandrify roa tonta, ireo fizahan-toetra sivy manaraka ao amin'ny tantaran'i Mosesy dia manondro fa taorian'ny 1844 dia hisy andiana fizahan-toetra izay hitarika ho amin'ny fidirana ao amin'ny Tany Nampanantenaina na any amin'ny efitry ny fahafatesana. Ny 1863 dia maneho ny fizahan-toetra farany ho an'ny hetsika Millerita. Hanomboka handinika izany isika eo amin'ny fiverenan'ireo mpisafo tany roa ambin'ny folo miaraka amin'ny tatitra nentiny momba ny Tany Nampanantenaina.

Ary rehefa afaka efapolo andro dia niverina avy nizaha ny tany izy ireo. Dia nankany amin'i Mosesy sy Arona ary ny fiangonan'ny Zanak'Isiraely rehetra tany an-efitr'i Parana, tao Kadesy, izy ireo; ka nitondra teny niverina ho azy sy ho an'ny fiangonana rehetra, ary nasehony azy ny vokatry ny tany. Dia nilaza taminy izy ka nanao hoe: Tonga tany amin'ny tany izay nanirahanao anay izahay, ary tokoa, tondra-dronono sy tantely izy; ary izao no vokany. Kanefa mahery ny vahoaka monina ao amin'ny tany, ary mimanda ny tanàna sady lehibe dia lehibe; ary mbola hitanay tao koa ny taranak'i Anaka. Ny Amalekita monina any amin'ny tany atsimo; ary ny Hetita sy ny Jebosita ary ny Amorita monina any an-tendrombohitra; ary ny Kananita monina eny amoron-dranomasina sy eo amoron'i Jordana. Ary Kaleba nampitony ny vahoaka teo anatrehan'i Mosesy ka nanao hoe: Aoka hiakatra miaraka hatrany isika ka haka azy ho fananantsika; fa mahavita handresy azy tokoa isika. Fa hoy ireo lehilahy niakatra niaraka taminy: Tsy mahavita hiakatra hiady amin'izany vahoaka izany isika; fa mahery noho isika izy. Dia namoaka laza ratsy ny amin'ilay tany izay efa nozahany ho amin'ny Zanak'Isiraely izy ireo ka nanao hoe: Ny tany izay nandehananay nizaha azy dia tany mihinana ny mponina ao aminy; ary ny vahoaka rehetra izay hitanay tao dia olona lava ranjanana. Ary tao no nahitanay ireo Refaita, dia ny taranak'i Anaka, izay avy amin'ny Refaita; ary toy ny valala ihany izahay teo imasonay, ka toy izany koa teo imasony. Nomery 13:25–33.

Ity andalan-teny avy ao amin'ny Nomery ity dia misy fahamarinana tena manan-danja tokony homarihina, izay mety ho mora tsy ho voamarika raha tsy dinihina ny tantara aseho ao anatin'ny amin'ny maha-tandindona ny hetsika Millerite azy. Ny teboka iray dia izao: ireo mpikomy nitondra ny “tatitra ratsy” dia tsy nahomby tamin'ny fizahan-toetra fahafolo sy farany natao taminy, ary tamin'izany fizahan-toetra farany izany dia niseho mazava ny sokajin'olona roa. Ireo sokajy roa izay efa nivoatra nandritra ny tantaran'ireo fizahan-toetra sivy teo aloha dia nampiseho ny toetrany araka ny “tatitra” izay nofidiny horaisina. Tamin'ny 1863, ny Adventisma Millerite dia

nandà ny tatitr'i Mosesy araka ny anehoan'ny faminania momba ny fanandevozana ao amin'ny Levitikosy enina amby roa-polo izany. Ny tatitra nentin'i Josoa sy Kaleba dia tsy inona fa famerimberenana tsotra izao ny "tatitr'"Andriamanitra nandritra ny tantaran'ny fanafahany azy ireo tamin'ny fanandevozana. Hatramin'ny nahaterahan'i Mosesy no ho miakatra, Andriamanitra dia efa nampanantena fa hamoaka azy ireo hiala amin'ny fanandevozana Izy ka hitondra azy ao amin'ny tany izay efa nampanantenaina an'i Abrahama taonjato maro talohan'izany. Josoa sy Kaleba dia maneho ireo izay nijoro teo ambonin'ily tatitra fototra; ireo mpisafa tany folo hafa kosa dia nandà fa Andriamanitra tokoa no efa nanome izany tatitra izany.

Ary nanandratra ny feony ny fiangonana rehetra ka nitaraina; ary nitomany tamin'izany alina izany ny vahoaka. Ary nimonomonona tamin'i Mosesy sy Arona ny Zanak'Isiraely rehetra; ka hoy ny fiangonana rehetra taminy: Enga anie ka maty tany amin'ny tany Egipta izahay! na eng a nie ka maty aty an-efitra izao! Ary nahoana no nentin'i Jehovah ho amin'ity tany ity izahay, mba ho lavon-tsabatra, ka ny vadinay sy ny zanakay ho babo? Tsy tsara kokoa ho anay va ny miverina any Egipta? Ary nifampilaza izy samy izy hoe: Andeha isika hanendry mpitarika ka hiverina any Egipta. Nomery 14:1-4.

Rehefa tamin'ny taona 1863 i James White nanoratra lahatsoratra tao amin'ny Review and Herald nandà ny fahatakarana'i Miller ny amin'ny "impito", ary tamin'io taona io ihany i Uriah Smith namoaka ilay tabilao sandoka izay tsy nisy firesahana mihitsy ny amin'ny "impito" ao amin'ny Levitikosy, dia samy nanilika ny asan'i William Miller i White sy Smith ka nampiasa ny fomba fandalinana ara-Baiboly an'ny Fivavahana Protestanta niodina. Ilay fomba fampiasa an'ireo niodina, izay vao tsy ela akory izay no nantsoin'izy ireo hoe "zanakavavin'i Babylona", no nampiasaina ho fototry ny fandavana ny hafatr'i Miller izay notarihin'ny anjely Gabriela. Tamin'ny fitsapana fahafolo ho an'ny Isiraely fahiny dia nilaza mivantana izy ireo hoe: "Andeha isika hanao mpifehy, ka hiverina ho any Egipta." Ny tsy fahombiazana tamin'ily fitsapana fahafolo sy farany dia miorina amin'ny fandavana ilay "tatitra" izay nifanaraka tamin'ny tatitra hatramin'ny voalohany, ary tamin'ny faniriana hiverina amin'ny fanandevozana tany Egipta. Rehefa naneho an'ohatra ireo izay diso fanantenana noho ilay faminania tsy tanteraka tamin'ny 1843 i Jeremia, dia nantsoin'Andriamanitra manokana izy mba hiverina amin'Andriamanitra sy amin'ily hafanam-pony teo aloha ho an'ny hafatra, nefa koa nasainy tsy hiverina mihitsy ho amin'ireo izay efa voatondro ho zanakavavin'i Babylona.

Koa izao no lazain'i Jehovah: Raha miverina ianao, dia hampodiako indray, ka hijoro eo anatrehako ianao; ary raha avahanao ny sarobidy hiala amin'ny ratsy, dia ho toy ny vavako ianao; aoka izy ireo no hiverina aminao; fa ianao kosa aza miverina aminy. Jeremia 15:19.

Tamin'ny taona 1863, i James White sy i Uriah Smith dia nanendry kapiteny vaovao hitarihana azy ireo hiverina any amin'ily toerana izay efa nandidiana azy tsy haleha. I Joshua sy i Kaleba dia maneho ireo izay naniry handroso, fa i White sy i Smith kosa dia maneho ireo izay naniry hiverina.

Teboka iray hafa izay tokony homarihina ao amin'ity andalan-teny ao amin'ny Nomery ity dia izao: ny fikomiana farany, izay manameloka ireo mpikomy rehetra ho faty any an-efitra mandritra ny efapolo taona manaraka, dia iray amin'ireo fanondroana lehibe roa izay mametraka ny fitsipiky ny andro iray ho taona iray ao amin'ny faminania'ny Baiboly; fitsipika ara-paminania izay

angamba no tena tena nilaina indrindra ka nampiasain'i Miller hanokafana ny hafatry ny filazantsara mandrakizay sy ny anjely voalohany. Ny vavolombelona ara-Baiboly iray hafa momba io fitsipika io dia hita ao amin'ny bokin'i Ezekiela.

Ary rehefa nahavita izany ianao, dia mandria indray amin'ny ilanao ankavanana, ka hitondra ny heloky ny taranak'i Joda efa-polo andro ianao; andro iray no notendreko ho taona iray ho anao. Ezekiela 4:6.

Ny zavatra matetika tsy voamarika momba ireo andininy roa izay nanorina ny fitsipika hoe andro iray ho taona iray dia ny toe-javatra ara-tantara ijoroan'ireo andininy roa ireo.

Araka ny isan'ny andro izay nizahanareo ny tany, dia efa-polo andro, ka andro iray ho taona iray, no hitondranareo ny helokareo, dia efa-polo taona; ary ho fantatrareo ny fanalana ny teny nampanantenaiko. Nomery 14:34.

Ny andininy ao amin'ny Nomery dia niseho tany am-piandohan'ny Isiraely fahiny ka naneho ny fikomian'ny vahoakan'ny faneken'Andriamanitra, ary ny andininy ao amin'ny Ezekiela dia niseho tany amin'ny faran'ny Isiraely fahiny ka naneho ny fikomian'ny vahoakan'ny faneken'Andriamanitra. Ny sazy tany am-piandohana dia fahafatesana tany an-efitra, ary ny sazy tany amin'ny farany dia fanandevozana tany amin'ny tanin'ny fahavalony. Ny foto-kevitra ny andro ho taona iray dia manasongadina ny fikomian'ny vahoakan'ny fanekena. Sazy roa: ny iray tany am-piandohana ary ny iray tany amin'ny farany, nefa samy hafa izy roa tonta. Ny voalohany dia fahafatesana tsikelikely teo am-pandehana namakivaky ny efitra, ary ny farany dia fahababoana sy fanandevozana tany Babylona ara-bakiteny.

Dia Mosesy sy Arona dia niankohoka tamin'ny tavany teo anatrehan'ny fiangonan'ny zanak'Isiraely rehetra. Ary Josoa, zanak'i Nona, sy Kaleba, zanak'i Jefone, izay isan'ireo nisafo ny tany, dia nandrovitra ny fitafiany; ary niteny tamin'ny fiangonan'ny zanak'Isiraely rehetra izy ka nanao hoe: Ny tany izay nodiavinay mba hisafoana azy dia tany tsara indrindra tokoa. Raha sitraky Jehovah isika, dia hitondra antsika ho any amin'izany tany izany Izy ka hanome azy ho antsika, dia tany tondra-dronono sy tantely. Kanefa aza mikomy amin'i Jehovah hianareo, ary aza matahotra ny vahoakan'ny tany; fa hohanintsika toy ny mofo izy; efa niala taminy ny fiarovany, ary Jehovah momba antsika; koa aza matahotra azy. Fa hoy ny fiangonana rehetra: torahy vato izy ireo. Ary niseho teo amin'ny tranolay fihaonana teo anatrehan'ny zanak'Isiraely rehetra ny voninahitr'i Jehovah. Ary hoy Jehovah tamin'i Mosesy: Mandra-pahoviana no hampahatezitra Ahy ity firenena ity? Ary mandra-pahoviana no tsy hinoany Ahy noho ny famantarana rehetra izay nasehoko teo aminy? Hasiako areti-mandringana izy ka horobako tsy ho lova, ary hataoko firenena lehibe sy mahery noho izy hianao. Ary hoy Mosesy tamin'i Jehovah: Dia ho ren'ny Egyptiana izany, fa tamin'ny herinao no nitondranao niakatra ity firenena ity hiala teo aminy; ary holazainy amin'ny mponina amin'ity tany ity izany; fa efa reny fa Hianao, Jehovah ô, dia eo amin'ity firenena ity, fa Hianao, Jehovah ô, dia hita mifanatrika, ary ny rahonao mitoetra eo amboniny, ary Hianao mandeha eo alohany amin'ny andri-rahona amin'ny andro sy amin'ny andri-afo amin'ny alina. Koa ankehitriny, raha hovanoinao tahaka ny olona iray monja ity firenena ity, dia hiteny ny jentilisa izay efa nandre ny lazanao hoe: Satria Jehovah tsy nahay nitondra ity firenena ity ho

amin'ny tany izay nianianany homena azy, dia novonoiny tany an-efitra izy. Ary ankehitriny, mihanta aminao aho, aoka hiseho lehibe ny herin'ny Tompoko, araka izay nolazainao hoe: Jehovah mahari-po sady be famindram-po, mamela heloka sy fahadisoana, nefa tsy mety manamarina ny meloka akory, fa mamangy ny heloky ny ray amin'ny zanaka hatramin'ny taranaka fahatelo sy fahefatra. Mamelà ny helok'ity firenena ity, miangavy aminao aho, araka ny halehiben'ny famindram-ponao, dia tahaka ny namelanao ity firenena ity hatrany Egypta ka mandraka ankehitriny. Nomery 14:5–19.

Ny tantara aseho ao amin'ireo andininy ireo dia tonga marika ara-Baiboly antsoina hoe “ny andro fihantsiana.” Ny “andro fihantsiana” dia voalaza ao amin'ny Salamo dimy amby sivifolo, Jeremia roa amby telopolo, ary Hebreo telo, nefa tsy hodinihintsika amin'izao fotoana izao izany marika izany. Misy foto-kevitra manan-danja voatondro ao amin'ilay andalan-tsoratra teo aloha izay tsy maintsy ekena. Izany foto-kevitra izany dia asehon'i Samoela mpaminany, i Losifera, i Ellen White, ary mazava ho azy i Mosesy ao amin'ity andalan-tsoratra ity.

Ary hoy izy taminy hoe: Indro, efa antitra ianao, ary ny zanakao tsy mandeha amin'ny lalanao; koa ankehitriny manendreha mpanjaka ho anay hitsara anay tahaka ny firenena rehetra. Fa tsy sitrak'i Samoela izany teny izany, raha hoy ireo: Omeo mpanjaka izahay hitsara anay. Dia nivavaka tamin'i Jehovah Samoela. Ary hoy Jehovah tamin'i Samoela: Henoy ny feon'ny olona amin'izay rehetra lazainy aminao; fa tsy ianao no nolaviny, fa Izaho no nolaviny, mba tsy hanjakako aminy. Araka ny asa rehetra nataony hatramin'ny andro nitondrako azy niakatra niala tany Egypta ka mandraka androany, dia ny nandaozany Ahy sy nanompoany andriamani-kafa, toy izany koa no ataony aminao. Koa ankehitriny henoy ny feony; kanefa mbola mananara azy mafy ianao, ary aseho azy ny fanaon'ny mpanjaka izay hanjaka aminy. Dia nambaran'i Samoela tamin'ny olona rehetra izay nangataka mpanjaka taminy ny tenin'i Jehovah rehetra. Ary hoy izy: Izao no ho fanaon'ny mpanjaka izay hanjaka aminareo: Haka ny zanakareo-lahy izy ka hanendry azy ho amin'ny tenany, ho amin'ny kalesiny sy ho mpitaingin-tsoavaliny; ary ny sasany hihazakazaka eo alohan'ny kalesiny. Ary hanendry azy ho komandin'arivo sy komandin'ny dimampolo izy; ary hampanaoviny ny sasany hiasa ny taniny sy hijinja ny vokany ary hanao ny fiadiany sy ny zavatra momba ny kalesiny. Ary haka ny zanakareo-vavy izy ho mpamboatra zava-manitra sy ho mpahandro sakafo ary ho mpanao mofo. Ary haka ny taninareo sy ny tanim-boalobokareo ary ny tanin'olivareo, dia ny tsara indrindra aza, ka homeny ny mpanompony. Ary haka ny ampahafolon'ny voanareo sy ny tanim-boalobokareo izy ka homeny ny tandapany sy ny mpanompony. Ary haka ny ankizilahinareo sy ny ankizivavinareo sy ny zatovonareo tsara indrindra ary ny borikinareo izy ka hampiasainy amin'ny asany. Haka ny ampahafolon'ny ondrinareo izy; ary ianareo ho mpanompony. Ary hiantsoantso ianareo amin'izany andro izany noho ny amin'ny mpanjakanareo izay nofidinareo ho anareo; fa tsy hihaino anareo Jehovah amin'izany andro izany. Kanefa tsy nety nihaino ny feon'i Samoela ny olona; fa hoy izy: Tsia, fa aoka hanana mpanjaka izahay; mba ho tahaka ny firenena rehetra koa izahay, ary mba hitsara anay ny mpanjakanay sy handeha eo alohanay ary hiady ny adinay. Ary Samoela nandre ny tenin'ny olona rehetra ka naveriny teo an-tsofin'i Jehovah izany. Dia hoy Jehovah tamin'i Samoela: Henoy ny feony, ka manaova mpanjaka ho azy. Ary hoy Samoela tamin'ny lehilahy amin'ny Isiraely: Samia mandeha any an-tanànanay avy ianareo. 1 Samoela 8:5–22.

Ao amin'ity andalan-teny ity, dia nandà an'Andriamanitra ho Mpanjakany ny Isiraely fahiny, ary io tantara io dia manondro mialoha ny fotoana izay nilazany fa tsy manana mpanjaka izy afa-tsy Kaisara. Nolaviny ny fitondram-panjakan'Andriamanitra, ary nanizingizina izy mba homena mpanjaka avy amin'ny olony ihany, kanjo nony farany dia nanambara fa ny mpanjakany dia mpanjaka romana. Ny mpanjaka romana amin'ny andro farany dia ny papa any Roma.

Fa niantso mafy ireo hoe: Esory Izy, esory Izy, hombo amin'ny hazo fijaliana Izy. Hoy Pilato taminy: Hohomboako amin'ny hazo fijaliana va ny Mpanjakanareo? Namaly ny lohan'ny mpisorona hoe: Tsy manana mpanjaka izahay afa-tsy Kaisara. Jaona 19:15.

Ang fitodihan ny teokrasia dia tena naniratsira sy nahakasika manokana an'i Samoela ka noheveriny ho toy ny fandavana ny asany maha-mpaminany azy izany. Nefa nataon'Andriamanitra azo antoka fa takatr'i Samoela fa Andriamanitra no nolaviny, fa tsy ny mpaminany. Ireo andalan-teny roa ireo, izay maneho ny fifandraisan'i Mosesy sy Samoela amin'ny fikomian'ny Isiraely fahiny araka ny asany maha-mpaminany azy, dia manambara fa ny famaizana ny fikomiana izay nanaraka dia tsy ny fiasaran'ny Isiraely fahiny. Mbola nisy ihany ny antokon'olona izay nasehon'i Josoa sy Kaleba, izay hiditra ao amin'ny Tany Nampanantenaina; ary ao amin'ny tantaran'i Samoela, ny faran'ny Isiraely fahiny dia teo amin'ny famaranan'ny mpanjakan'ny Isiraely, fa tsy teo am-piandohana.

Nandahatra tamin'Andriamanitra i Mosesy mba hanohy hiasa amin'ny Isiraely fahiny, satria nihevitra i Mosesy fa ny hampitsaharana azy ireo amin'izay fotoana izay dia hampiseho amin'ny fomba tsy marina ny tantara masina momba ny fanafahana ny olony sy ny teny fikasany hitondra azy ireo ho any amin'ny tany izay nampanantenain'Andriamanitra an'i Abrahama. Ny hevitra eto dia izao: mifidy Andriamanitra hamela ny fikomiana hiseho sy hitohy, rehefa kasainy hampiasaina ho vavolombelon'ny fahamarinana izany fikomiana izany.

Ny toe-tsaina feno hatezerana marina nasehon'i Samoela dia nasehon'i Ellen White koa.

“Tsy mbola nahita mihitsy aho teo anivon'ny vahoakantsika fireharehan-tena mafy orina sy tsy fahavononana handray sy hanaiky ny mazava tahaka izay naseho tany Minneapolis. Naseho tamiko fa tsy hisy na dia iray aza tamin'ilay antokon'olona izay nitahiry ny toe-panahy naseho tamin'izany fivoriana izany hahazo mazava madio indray mba hamantatra ny hasarobidin'ny fahamarinana izay nalefa taminy avy any an-danitra, mandra-panetrany ny fireharehany ka hiaikeny fa tsy ny Fanahin'Andriamanitra no nanosika azy, fa ny sainy sy ny fony dia feno fitsarana an-tendrony. Naniry ny Tompo hanakaiky azy ireo, hitahy azy ary hanasitrana azy amin'ny fihemorany, nefa tsy nety nihaino izy. Ilay toe-panahy nanetsika azy ireo dia ilay toe-panahy ihany izay nanome aingam-panahy an'i Kora sy Datana ary Abirama. Ireo lehilahy ireo teo amin'ny Isiraely dia tapa-kevitra hanohitra ny porofo rehetra izay hampiseho fa diso izy, ary nanohy hatrany tamin'ny lalan'ny tsy firaketam-po izy mandra-pahatonga ny maro ho voasarika hiala ka hiray taminy.”

“Iza moa ireo? Tsy ny osa, tsy ny tsy mahalala, tsy ny tsy nohazavaina. Tamin'izany fikomiana izany dia nisy andriana dimampolo sy roanjato, malaza teo amin'ny fiangonana, olona nalaza. Inona no fijoroany vavolombelona? ‘Masina ny fiangonana rehetra, samy masina avokoa izy

rehetra, ary Jehovah eo aminy; koa nahoana ianareo no manandra-tena ho ambonin'ny fiangonan'i Jehovah?' [Nomery 16:3]. Rehefa levona teo ambanin'ny fitsaran'Andriamanitra i Kora sy ny namany, dia tsy hitan'ny olona izay nofitahiny ny tanan'i Jehovah tamin'izany fahagagana izany. Ny ampitso maraina dia niampanga an'i Mosesy sy Arona ny fiangonana rehetra hoe: 'Ianareo no namono ny vahoakan'i Jehovah' [andiny 41], ary tonga tamin'ny fiangonana ny areti-mandringana, ka mihoatra ny efatra ambin'ny folo arivo no levona.

“Rehefa nikasa hiala tao Minneapolis aho, dia nijoro teo anilako ny anjelin'i Jehovah ka nanao hoe: 'Tsy izany; fa manana asa hataonao amin'ity toerana ity Andriamanitra. Ireo vahoaka ireo dia mamerina ny fikomian'i Kora sy Datana ary Abirama. Efa nametraka anao eo amin'ny toerana sahaza anao Aho, nefa ireo izay tsy ao amin'ny mazava dia tsy hanaiky izany; tsy hihaino ny fijoroana vavolombelonao izy; kanefa homba anao Aho; ny fahasoavako sy ny heriko no hanohana anao. Tsy ianao no hamavoiny, fa ny iraka sy ny hafatra alefako ho an'ny oloko. Efa naneho fanamavoana ny tenin'i Jehovah izy ireo. Efa nanajamba ny masony Satana ary nanodina ny fitsarany; ary raha tsy mibebaka noho io fahotany io ny fanahy rehetra, dia io fahaleovan-tena tsy nohamasinina io, izay manevateva ny Fanahin'Andriamanitra, no hahatonga azy handeha ao amin'ny maizina. Haesoriko hiala amin'ny toerany ny fanaovan-jiro, raha tsy mibebaka sy miverina izy, mba hahasitrana azy Aho. Efa nafeniny ny fahitany ara-panahy. Tsy tiany hanehoan'Andriamanitra ny Fanahiny sy ny heriny; fa manana fanahy maneso sy mankahala ny teniko izy ireo. Fahamaivanana, filalaovana, fanesoana, ary vazivazy no fanaony isan'andro. Tsy nametraka ny fony hitady Ahy izy ireo. Mandeha amin'ny pitik'afo avy amin'ny fandrehitra nataon'ny tenany izy, ary raha tsy mibebaka izy dia handry ao amin'ny alahelo. Izao no lazain'i Jehovah: Mijoroa eo amin'ny toeram-piasanao; fa homba anao Aho, ary tsy handao anao na hahafoy anao.' Ireo teny avy amin'Andriamanitra ireo dia tsy sahiko natao tsinontsinona.” The 1888 Materials, 1067.

Nampitovian-dRahavavy White tamin'ny toe-tsain'i Samoela, ary nambara taminy fa hijanona miaraka amin'ny mpikomy sy ny fikomian'izy ireo ary “hijoro eo amin'ny” “toeran-” ny “adidiny” izy. Nobaikoina izy hijoro eo amin'ny toerany, rehefa avy nanapa-kevitra ny handao ny mpikomy sy ny fikomian'izy ireo ho amin'ny tenany izy (ilay mpaminanivavy).

Ny fitsipiky ny filazana voalohany, izay singa fototra ao amin'ny foto-kevitra ny Alfa sy Omega, dia manambara fa ny fotoana voalohany ilazana lohahevitra iray no manan-danja indrindra.

Mifamatotra amin'ny fiandohan'ny fikomian'i Losifera indrindra ny zava-misy fa raha sitrak'Andriamanitra, dia nanana ny hery rehetra ilaina Izy hanafoanana an'i Losifera tamin'ilay eritreritra feno fitiavan-tena voalohany indrindra izay nipoitra tao an-tsain'i Losifera.

Azon'Andriamanitra nesorina tamin'ny famoronana i Losifera, ary manana ny fahefana Izy ka raha nifidy ny hanao izany, dia ho vitany tamin'ny fomba izay tsy ho nahafantaran'ny anjely hafa akory izay nitranga. Mazava ho azy fa tsy nanao izany Izy, satria, ankoatra ny zavatra hafa, dia ho fandavana ny toetrany izany; nefa ananany tokoa ny hery famoronana izay ho nahafahany nanao izany zavatra izany mihitsy. Nefa tsy nanao izany izy. Tamim-paharetana no namelany ny fikomiana ho tonga ampahany amin'ny vavolombelon'ny toetrany, ampahany amin'ny fanambarana ny ady hevitra izay efa nanomboka tany an-danitra ary hihatra amin'ny tany amin'ny farany. Izany no notanterahin'ny fifampiresahan'i Mosesy ho an'ny Isiraely fahiny.

Navelan'Andriamanitra ho faty tany an-efitra ny taranaky ny mpikomy, ary nampiasainy izany tantara izany ho ohatra ara-Baiboly mba hampandrosoana bebe kokoa ireo fahamarinana mifandray amin'ny filazantsara mandrakizay.

Toy izany koa tamin'ny fandavan'ny olona an'Andriamanitra ho Mpanjaka tamin'ny andron'i Samoela. Nomen'Andriamanitra toromarika i Samoela mba handroso sy hijoro amin'ny toeran'andraikiny, na dia teo aza ny faharesen-dahatr'i Samoela manokana sy ny fahalalany ara-paminaniana. Ity lafin'ny fanaraha-maso ara-paminaniana sy ara-tantara ataon'Andriamanitra ity dia hita ihany koa tamin'ny fanorenana indray ny tempoly taorian'ny fahababoana tany Babylona. Naminany mialoha sy nitondra ny singa rehetra tamin'ny fahababoana fito-polo taona Andriamanitra: ny fiverenana ho any Jerosalema, ny fanorenana indray an'i Jerosalema, ny tempoly ary ny lalambeny sy ny mandany. Napetrany ny faminaniana momba ny fotoana izay nanondro ny fotoana hanafahana azy ireo amin'ny fahababoana. Nambarany ny isan'ny didy hisy, izay hanamarika ny fiandohan'ny roa arivo sy telon-jato taona. Nomeny anarana i Kyrosy, ilay mpanjaka jentilisa izay hanomboka ny dingana amin'ny didy voalohany. Ny singa rehetra momba ny fanorenana indray an'i Jerosalema sy ny tempoly dia nofaritana mazava, ary nanangana lehilahy marina sy mpaminany Izy mba hanatanteraka ny asa.

Na dia teo aza ny fahafantarana mialoha ara-paminaniana avy amin'Andriamanitra sy ny fitsabahana nataony izay niarahany mazava, ny fikomiana izay nitarika ho amin'ny fahababoana tany Babilona dia efa nampitsahatra ny fanatrehan'ny manokana teo amin'ny vahoakan'Andriamanitra. Tsy niverina intsony tao amin'ily tempoly naorina indray ny voninahitr'i shekinah. Ny tantara manontolo dia nampiasaina mba hanomezana rafitra ara-paminaniana ho an'ny tantara amin'ny faran'izao tontolo izao, na dia tsy notahian'ny fanatrehan'i shekinah tao amin'ny Efitra Masina Indrindra intsony aza ilay tempoly naorina indray. Amin'izany heviny izany, ilay tempoly naorina indray dia porofo tsy ny amin'ny fanatrehan'Andriamanitra, fa ny amin'ny fikomian'ny Isiraely. Kanefa ireo mpaminanin'izany tantara izany, tahaka an'i Samoela sy Rahavavy White tao Minneapolis, dia mbola nanohy nanompo tamin'ny maha-mpaminany azy.

Ny fikomian'i Losifera no zavatra voalohany voalaza ao amin'ily fifanandrinana lehibe eo amin'i Kristy sy Satana, ary navelan'Andriamanitra hitohy izany fikomiana izany noho ny fikasany manokana. I Samoela, na dia teo aza ny fahatezerany marina noho ny fanirian'ny Isiraely hitovy amin'ny firenena hafa, dia notarihina handray anjara amin'ny fanosorana ireo mpanjaka roa voalohany. Ary ny mpaminanin'Andriamanitra dia nandray anjara tamin'ny fanarenana ny tempolin'Andriamanitra, ilay tempoly izay tsy hanana intsony ny fanatrehan'Andriamanitra amin'ny shekinah.

Ireo izay mampiasa ny “vilian-tsakan'ny angano” hanoherana ny Teny ara-paminaniana, amin'ny fikasana hanarona ny fikomian'ny Advantisma tamin'ny 1863, ary izay misafidy hanorina ny heviny amin'ny lojika manao hoe raha nisy zavatra nety tsy izy tamin'ny 1863, dia ho noraran'ily mpaminanivavy izany, dia minia tsy mahalala ilay foto-kevitra voalohany izay aseho amin'ny filazana voalohany indrindra momba ny fikomiana amin'Andriamanitra. Avelan'Andriamanitra hisy ny fikomiana noho ny fikasany manokana, ary raha misafidy Izy mba hijanona tsy mitanila na

hangina ny mpaminaniny eo anatrehan'ny fikomiana izay mety hiseho, dia safidiny izany.

Rehefa anombohantsika mandinika ny fizotry ny fizahan-toetra tamin'ny 1844 ka hatramin'ny 1863, izay naseho mialoha tamin'ireo fitsapana folo tsy nahombiazan'i Isiraely fahiny rehefa avy niampita ny Ranomasina Mena izy, dia zava-dehibe ny mahatakatra izao zava-misy ara-Baiboly izao. Ny mpaminanin'Andriamanitra dia miasa amin'ny maha-mpaminany Azy azy na amin'ny andro fankatoavana na amin'ny andro tsy fankatoavana, ary indraindray izy ireo tsy manohitra raharaha izay, raha etỳ ivelany no jerena, dia toa zavatra andrasana amin'ny mpaminany ny hanohitra azy. Indraindray dia mazava fa fantatr'izy ireo ny fikomiana nefa voasakana izy, ary amin'ny fotoana hafa kosa ny Tompo no manarona ny masony momba izany fikomiana izany. Rehefa ekena izany fomba fijery izany, dia tonga mariky ny lalana manan-danja eo amin'ny tantaran'ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly ny taona 1863, ho an'ny tandrokan'ny Protestantisma sy ny tandrokan'ny Repoblikanisma.

Efa niteny tamin'ny alalan'ny mpaminany koa Aho, ary nampitombo fahitana, sady nampiasa fanoharana tamin'ny fanompoan'ny mpaminany. Hosea 12:10.